

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori estranone nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se returneaz.
Insereate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Augustoid & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. O-
pelik Nachf., Anton Oepelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körut)
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o săptămână 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și în vo-
ială. — **REOLAMR** pe pagina
5-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni:
12 cor., pe trei luni 6 cor.,
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumerează la toate ofi-
cile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
bărgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 71.

Brașov, Miercuri-Joi 2 (15) Aprilie

1909.

Ce ne-au adus Paștile.

Paștile din rândul acestora au fost darnice. N-au venit cu mâna goală. Ele ne-au adus concedierea rezerviștilor și congrua, cum zice țăranul: „destul într'un vârf de furcă“.

Pe noi aștia cu cele multe năcazuri și neajunsuri, ne-a izbit congrua, care ar fi trebuit să fie ca o mană căzută din cer, ca și o grindină tare, ce se revarsă deodată după o îndelungată secetă peste câmpurile noastre și nimicește toată bucuria și speranța, ce o aveam, când văzurăm că se apropie norii de ploaie.

Unora li-se va părea asemănarea poate prea drastică. Și totuși ea este potrivită, dacă ne gândim, nu la câștigul material vai de el, ce-l va aduce cu sine această congrua, ci la stricăciunea morală și la sdruncinarea liniștii sufletești a preoției noastre, c'un trecut atât de mareț, ca exemplu unic de abnegare, muncă și stăruință alături și împreună cu poporul, de care numai în timpurile mai nouă a început a se deosebi ca tagmă. Ei bine, această preoție, după veacuri de suferințe îndurate în conviețuirea ei cu poporul, se vede deodată osândită printr'o clasare a vredniciei și a muncii sale în lista de remunerațiune, nu după sentimentele și meritele adevărate în împlinirea chemării sale sfinte ca preoție a poporului român, ci după chibzuința și judecata arbitrară și întâmplătoare a organelor stăpânirii, în cele mai multe cazuri străine de biserică, de neamul și de sufletul nostru. Nu este aceasta o calamitate ce a dat peste ea ca și o vreme grea peste holda înfloritoare?

Nu vom mai depăna însă firul cel trist și nestârșit, ce leagă în țara noastră deolaltă proiectele de lege de soțul celui ce ne-a adus mai în urmă faimoasa completare a congruei. A-

junge, că el a fost votat de ambele camere uigure, și cu drept cuvânt foaia română din Blaj a putut introduce articolul său din numărul de Paști scriind: „Legea cea nouă despre congrua acuzi va primi și sancțiunea prea înaltă și atunci va urma la rând aplicarea ei“.

Care va să zică, stăm iarăși în fața unui fapt împlinit, de cea mai mare gravitate pentru viața și dezvoltarea preoției române, iar în deosebii pentru viața materială și sufletească a clerului bisericii române unite, care și după aducerea legii congruei dela 1898 a rămas, zece ani și mai bine, fără întregirea venitelor, ce s'a fost decretat prin acea lege pentru clerul român gr. ort.

Foaia amintită găsește de cuviință a arunca în acest stadiu al lucrului încă o reprivire asupra fazelor, prin cari a trecut ridicarea la valoare de lege a novejii prezentate de guvern, „ca să putem vedea obiectiv“, zice, „și să judecăm cu dreptate, căci orientarea noastră numai astfel va fi deplină“.

Să ni se permită, a spune aici, că în ori ce stadiu orientarea poate fi bună, dar după faptul împlinit ea vine cam ca „căciula de oaie după ploaie“. Nu e intențiunea noastră, de a critica cele espuse de „Unirea“ din Blaj cu această ocaziune, mai ales că conțin cu deosebire date despre cele petrecute, înainte de votarea proiectului din cestiune, cum am zice îndărătul cortinei, în afară de cercul de vedere și de privire al publicului. Nu voim a face în legătură cu cele afirmate de numita foie, decât unele modeste contemplații. Articolul foaiei din Blaj sulevează în deosebii, cele ce se referă la biserica română unită și la pașii făcuți de Arhiepiscopul acesteia în apărarea intereselor bisericii și a clerului, și amintește de memoriul, ce

l'au prezentat guvernului. Enumeră postulatele din memoriu, pe care ar dori și dorim cu toții să-l vedem publicat.

Amintește mai departe de conferința comisiei episcopatului catolic cu privire la §. 4, de vorbirea ce a ținut-o episcopul Lugosului în conferința de finanțe și drept public a camerei magnaților și de declarațiile făcute acolo. Arată, că legea totuși în urma acestor osteneți și demersuri a pierdut mult din asprimea ei. Zice, că legea n'a putut fi respinsă de tot și a trebuit să se aleagă alternativa a doua, ca ea s'ajungă la valoare într'o formă cât se poate mai puțin jignitoare, pentru biserica unită. Zice mai departe, că „legea și așa cum e votată asigură avantajii mari bisericii“, mai enumeră încă vreo două dispozițiuni avantajoase, și în urmă, la întrebarea cui avem să mulțămim, dacă legea congruală garantează bisericii favorurile arătate — nedisputate — „rămânând de altfel părțile injurioase“? răspunde:

„Avem să mulțămim totul sprijinului desinteresat și spiritului de jertfă a episcopatului catolic.“ Aceasta, crede, va lămurii și pe aceia, cari nu vor să înțeleagă rostul participării episcopilor uniți la conferențele regnicolare ale episcopatului catolic din Ungaria. Acelor, cari vor zice: „Timeo Danaos“, sau că e pericol pentru autonomia bisericii, „Unirea“ le spune: „Să fie pe pace, arhiepiscopii noștri își cunosc datorințele și nu vor întârzia încă de cu bună vreme a solicita sprijinul obștei credincioase, dacă astfel ar cere lipsa“.

Printre șirele acestei enunțări parecă ar vibra un strigăt suprimat de „triumf“ — dar trecem și ne oprim la cuvintele: „Nu vor întârzia încă de cu bună vreme a solicita sprijinul ob-

ștei credincioase, dacă astfel ar cere lipsa“.

Acesta parcă ar fi un glas, ce armoniază cu trecutul preoției noastre, martira cauzei mari și sfinte a mântuirii trupesti și sufletești a poporului român.

Numai acum se gândesc cei dela foaia din Blaj la acea eventualitate, când s'ar ivi necesitatea, ca Arhiepiscopul să apeleze la sprijinul obștei credincioasă?

Aceasta ne aduce aminte de acea mamă, care auzind de vestitul pedagog Comenius, s'a dus cu copilul ei pentru al cărui viitor era îngrijată la el, cerându-i stat, cum să-l crească? — De câți ani e? o întreabă marele dascăl. — De patru ani. — „E prea târziu să-l mai crești de acum, trebuia să începi dela șase luni“, îi răspunde Comenius.

Ni-i groază, când ne gândim, că poporul credincios al bisericii române unite tot mai puțin simte trebuința de a-și ridica vocea sa pentru a cere îndreptarea sortii bisericii sale!

Situațiunea după sărbători. Miniștrii unguri își pachetează iarăși geamantanele ca să plece la Viena azi, mâine, să reîncheie negocierile cu guvernul austriac pentru soluțiunea cestiunii băncii, dela care atarnă și rezolvarea crizei. Cu aceasta ocaziune se va da pe față și ceea ce s'a lucrat până acum în secret pentru pregătirea „Iuziunii“, cu ajutorul căreia, cei dela cărmă sperează, că vor trece puntea. Eri a fost așteptat în Viena și ministru-președinte Bienerth. Pe acesta îl vor afla dar miniștrii unguri la Viena, gata de a lua o poziție hotărâtă în cestiunea băncii. Bienerth a avut audiență la palat.

În ce privește pe Monarch, se știe mai de mult, că Majestatea Sa insistă, ca cestiunea băncii să se rezolveze în înțelegere între guvernele Austriei și Ungariei. Deoarece însă aceasta înțelegere e de fapt cu neputință, se crede în Viena, că Monarchul nu se va arăta inclinat de a consimți la propunerea lui Kossuth și Apponyi

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Pesimismul lui Eminescu alături de pesimismul lui Lenau.

— Conferință ținută de Dr. C. Lacea în sala gimnaziului din Brașov. —

(Urmare.)

Insuși ne spune că pornirea spre suferință a moștenit-o:

„Ce suflet trist mi-au dăruit
Părinții din părinți,
De-au încăput numai în el
Atâtea suferinți?“

(„Ce suflet trist“, 68)

Mai deadreptul ne-o spune în următoarele două versuri:

„Trist am fost și adânc, dar trist prin sine-mi
Nu de-ale astei lumi pătimiri și lacrimi“

(„In metru antic“, Post. 120,“)

Și oare ce muncește așa de mult fragedul
lui suflet? Ne-o spune la 20 de ani:

„Mă topesc tainic, însă mereu
De ale patimilor orcană“

(„Visuri trecute“).

Tot așa mai târziu în poezia »Criticilor
mei«:

„Dar când inima-ți frământă
Doruri vii și patimi multe,
Ș'a lor glasuri, a ta minte
Stă pe toate să le asculte.

Ca și flori în poarta vieții,
Bat la porțile gândirii,
Toate cer intrarea'n lume
Și veșmintele vorbirii.
Pentru a tale proprii patimi,
De unde iei judecătorii,
Ne îndurații ochi de ghiată?“

Aceste versuri ne îndreptătesc totodată, a-l judeca după scrisul lui, despre care la alt loc zice: »am crezut de cuviință a statornicii pe hârtie puținele momente ale unei vieți destul de deșerte și neînsemnate«. (Poezii, XII). Lenau încă recunoaște, că trăsătura principală a individualității sale este melancolia: »Tu mă însoțești prin viață, melancolie cugetătoare! De se ridică steaua mea strălucind, de se coboară, tu nu te deslipești de lângă mine.« (I. 128). Iar într'o scrisoare adresată unei prietene în anul 1843 scrie că el »este dispus corporal în gradul cel mai înalt spre melancolie«. (LXIII.) Și tot vorbele lui ne îndreptătesc a-l judeca după ce a scris. La 19 Iulie 1840 scrie Sofiei Löwenthal: »Toate scrierile mele sunt viața mea întreagă, deoarece pentru fapte nu găsesc loc«. (II.) Goana lui după o mulțumire fizică și morală, mutarea dintr'un oraș într'altul și dela o societate de prieteni la alta, călătoria lui în America fie pentru a-și mulțumi fantazia, fie pentru a-și chinuși inima sau pentru a-și asigura o existență mai bună, toate acestea sunt porniri bolnăvicioase ale unei firi nefericite. Suferințele sale fizice au răscolit foarte adeseori gândurile sale, triste și au dat

naștere unor accente dureroase de pesimism personal.

La alimentarea pesimismului amândurora a contribuit apoi foarte mult împrejurarea fatală, că nici unul nici celălalt n'au avut pricepere pentru realitate. Eminescu zice:

„N'afiam loc unde capul în lume să mi'l pun,
Căci n'am avut tăria de a fi nici rău nici bun“,
(„O, stângă-se.“ p. 83).

La etatea de 17 ani deja simte, că între el și realitate este o mare prăpastie, peste care niciodată pod nu se va face:

„Și dacă pentru sufletul meu
Nu-i loc aicea, ci numai 'n stele...“
(„Visuri trecute“).

Mai frumos decât aici o spune mai târziu în »Luceafărul«:

„Străin la vorbă și la port,
Lucești fără de viață,
Căci eu sunt vie, tu ești mort,
Și ochiul tău mă 'ngheață“.

Iar mai departe:

„Deși vorbești pe înțeles,
Eu nu te pot pricepe“.

Lipsa de simț practic au observat-o la Lenau de timpuriu prieteni și colegii lui. Pentru el lumea e »mamă mașteră«. Studiile începute la universitate nu le-a terminat. A trecut dela o facultate la alta. Niciodată n'a ocupat vre-o funcție, care să-i asigure existența, — lucru de care se plânge amar într'o scrisoare adre-

sată în 1843 unei prietene (LXIII). Lenau a rămas în toată viața sa un copil. Când a scris poezia »Zuflucht«, s'a gândit de sigur ca și altă dată la sine. Acolo zice: »Inimile moi rămân copii în toată viața lor.« (I, 139). Cumnatul său Schurz e de părere, că educația, care a primit-o Lenau dela mama sa, care-i făcea toate poftele și-l diviniza, n'a fost de loc potrivită pentru a-i oferi caracterul și a-l pregăti pentru lupta cu vicisitudinile vieții. Lipsa materiale le-au făcut amândurora multe zile amare, dar mai multe lui Lenau decât lui Eminescu, pentru că acesta era mai puțin ocupat de persoana sa decât acela. »Și'n asemenea momente, în lunile și friguroasele nopți de iarnă, crede cineva, cumcă el redus până la culmea mizeriei devenea trist? Așa era elementul său. O lume întreagă de închipiri umoristice îi umpleau creierii, care mai de care mai bizară și mai cu neputință« (Nuv. 42) Acestea le zice poetul despre sârmanul Dionis și de vom aplica această observație la starea sufletească a »sârmanului« Eminescu, nu vom greși, căci el putea chiar și într'un grajd ceti pe Schiller, pe când Lenau se simțea nenorocit, dacă exteriorul său nu era mai mult decât prezentabil și dacă nu avea tot confortul. Atât lipsa lor proprii cât și inima lor deosebit de bună și iubirea față de deaporașele au contribuit mult la revolta lor contra mizeriilor sociale. La 17 ani îl bântue pe Eminescu dorul de căminul părintesc și în poezia »din străinătate« esclamă:

„Un suflet numai plânge, în doru-i se avântă

relativ la banca independentă ungară, de care se teme, că aceasta va avea urmări păgubitoare pentru Ungaria. Se mai crede, că dacă Majestatea Sa va aduce la cunoștință guvernului unguresc hotărârea aceasta a sa, acesta își va da demisiunea, deoarece partea cea mai mare dintre miniștrii unguri sunt de părerea Monarhului, și nu voiesc să accepte punctul de vedere al lui Kossuth și Apponyi.

În asemenea împrejurări se crede, nu numai la Viena, ci și la Peșta, că Coroana va primi dimisiunea cabinetului ungar, înmărcinându-l cu girarea mai departe a afacerilor. În intervalul acesta Kossuth va eharma partidul său la o conferență hotărâtoare, în care se va suleva chestiunea, dacă partidul vrea să intre în opoziție sau să rămână la putere sub o nouă firmă a fuziunii.

Dacă se va face compromisul și se va pune în fire fuziunea, guvernul, primind în programul său numai puncte, a căror rezolvare i-se va părea momentan posibilă, se va procedea și la rezolvarea chestiunilor militare. Noua fuziune va lua numirea de »partidul constituțional 43-ist«. Pentru cazul acesta cei mai mulți prevestesc, că Justh cu cei 40—50 ai săi vor protesta, vor trece în opoziție, iar pentru cazul, când ar face obstrucție, dieta va fi, se zice, dizolvată și nouă alegeri vor avertiza mai departe.

De sărbătorile Paștilor și-au ținut de datorință diferiții șefi politici maghiari și și spună cuvântul asupra crizei, care bate la ușă.

În fruntea acestora stă *Francisc Kossuth*, care se tângue amar, pentru că guvernul național trebuie să predea conducerea țării unor puteri eventual necunoscute, tocmai acum când corabia țării a ajuns între stânci primejdioase, între cari e și nizuința, ca cu formarea unui stat al Slavilor de sud dualismul să se schimbe, în trilateralism. Kossuth recomandă aderenților săi bună înțelegere și unire pe baza programului de guvernare, pe care l-a amintit în epistola lui din Martie, deși nu poate ști, dacă acesta va fi sancționat.

Mai mulți politicieni din partidul independent, constituțional și poporal se ocupă deasemenea cu cauzele crizei. Dintre aceștia mai multă atențiune merită *Szivad Imre*, după care criza coaliției nu e atât de aproape, precum se crede pentru că mai întâi va trebui să înceteze criza în ce privește afacerea băncii și pe urma acesteia criza partidului independent.

În partidul poporal sunt mai multe păreri. Una dintre acestea e aceea a contelei Kaas Ivor, pe care o desvoltă în organul partidului poporal, în care se pronunță cu toată hotărârea în *contra fuziunii*, pe care o crede posibilă numai prin tradarea principiilor partidului poporal. A doua părere e a deputatului *Giesswein Sándor*, care dorește fuziunea pe baza asocierii forțelor homogene sociale. Între aceste două păreri stă aceea a lui *Rakowsky Béla*, care voiește să aducă la îndeplinire fuziunea fără partidul poporal.

Prea multe moașe!

Convenția comercială austro-română
Din Viena se anunță că tratativele în privința convenției comerciale cu România s'au terminat. Guvernele din Viena și București s'au înțeles să nu se încheie o convenție nouă, ci să se prelungească cea veche, urmând ca pentru condițiile stabilite în ultimul timp să se redacteze un *supliment de convenție*. Condițiile stabilite în privința exportului de vite, se vor confirma printr'un schimb de note între cele două guverne. În baza înțelegerii ce a intervenit, România nu va putea exporta vite vii, ci numai o anumită cantitate de carne de vite cornute, porci și oi. În privința cantității de carne încă nu se știe nimic precis, se crede, însă, că se va acorda României aceeași cantitate, care fusese acordată Serbiei prin vechia convenție, adică carnea tăiată a 35.000 de vite cornute și 70000 de porci. Noua convenție va fi valabilă până la 1917 și va expira odată cu celelalte convenții ale Austro-Ungariei.

Din București se anunță că deși tratativele pentru încheierea convenției comerciale cu Austro-Ungaria au fost terminate asupra părților importante, se vor mai face totuși unele discuțiuni asupra formelor în cursul acestei săptămâni. Astăzi, Miercuri, delegații celor două state se vor întruni din nou la ministerul de externe.

Congresul social-democraților din Austro-Ungaria. Congresul anual al partidului social-democrat a fost convocat pe Duminică Paștilor. La acest congres care va dura patru zile, s'au prezentat 215 delegați, făcând parte din 159 organizații social-democrate. Partidul social-democrat din Austria a delegat pe d-l L. Vinarski ca să participe la congres. Social-democrații din Bosnia și Herțegovina au trimis congresului o telegramă de felicitare, anunțând în același timp că și dâșii vor lua parte.

Protestări contra alegerilor sinodale dela Caransebeș. »Keleti Ertesitő« anunță că »Românii moderați« au protestat la ministerul cultelor contra abuzurilor ce s'ar fi comis după dâșii la ultimele alegeri conzistoriale din dieceza Caransebeșului. Partizanii domnului Burdia au contestat în special alegerile dela Sasca și Sgribesti. Ministrul cultelor a și delegat pe zice »Kel. Ert.« pe comisarul Petru Ionescu ca să »ancheteze« în această privință.

Adoptarea protocolului austro-turc. Senatul turcesc a adoptat protocolul acordului austro-turc fără modificări.

Întâlnirea dintre miniștrii Bülow și Tittoni. Din Veneția se anunță că ministrul de externe italian, Tittoni, a sosit aici luni la 9:30 a. m. însoțit de secretarul său particular, don Livio Caetani. La amiazi s'a dus la hotelul Britania, unde-l aștepta principele Bülow. La ora 1 s'a dat la hotel Britania un prânz de 13 tacâmuri, la care au luat parte principele și principesa de Bülow, donna Laura Minghetti, d. Tittoni, Flotow, secretarul principelui de Bülow,

senatorul Blaserna, amiralul Viotti, primul, prefectul, d. Caetani, consulul german Rechsteiner cu soția și fata lui. La ora 3, într'o șalupă a amiralității, toți invitații au făcut o excursiune în oraș.

La ora 8 seara d-l Tittoni a oferit un prânz, la care au luat parte invitații cancelarului german. Seara Tittoni s'a întors la Roma.

Ziarul »Tribuna« comentând întrevederea dintre d-nii Tittoni și Bülow, scrie: Precum era ușor de prevăzut, d. Tittoni a îndeplinit o plăcută datorie de curtoazie mergând la Veneția spre a saluta pe principele de Bülow în Italia spre a-și petrece scurtele sale vacanțe. Întrevederea dintre cei doi bărbai de stat a avut un caracter cu totul intim și nu poate fi decât indiciul bunelor legături personale între dâșii ca și a bunelor legături unind Italia cu Germania; această întâlnire însă nu a fost determinată de motive politice și nu este destinată a avea urmări politice. Aceasta esclude știrile fantastice publicate de anumite ziare cu privire la întărirea sau reînnoirea anticipată a triplei alianțe. Tripla alianță nu are de fel nevoie de a fi întărită și nimeni nu s'a gândit a reînnoi alianța înainte de vreme.

»Petersbursky Wiedomosti« și »Minerva« Marele ziar oficial al Prințului Umberto S. »Petersbursky Wiedomosti« în numărul său de 21 Martie tipărește în întregime revista ziarului »Minerva« în care se emite părerea cu privire la curentele nouă în opinia publică a Românilor privitoare la politica din afară a României. Această traducere este urmată apoi de următoarea părere ce o emite d-l N. Durnowo, autorul articolului:

»Nici Grecii, nici Sârbii, nici Românii nici odată nu vor uita pe Bulgaria de la San Ștefan a lui Ignatieff, cum nici odată nu vor uita Români răpirea (zachvat) Basarabiei și cedarea către Austria a Bosniei și Herțegovinei. Până la Alexandru al II-lea politica rusească în orientul apropiat se încerca de a uni popoarele balcanice sub drapelul ortodoxiei și mână în mână cu această politică panslavismul să mână ura între popoare învrăjbind pe Bulgari în contra Grecilor și Sârbilor, Sirienilor dându-le nume de Arabi i-a făcut dușmanii Grecilor, iar pe Moldoveni, poporul pașnic până atunci și devotat Rusiei i-a persecutat într'un mod cu totul odios.

»Încă pe când trăia pe pământ Mântuitorul lumii în Serbia și Palestina limba greacă a fost foarte răspândită, inscripțiunile de pe cruci se făceau pe atunci în trei limbi: greacă, ebraea și latină. Creștinii aborigeni ai Palestinei și Serbiei cari se numiau greco-sirianii trăiau în armonie cu Grecii, cari nici cutezau măcar a greziza pe Sirieni, ci chiar serviciul divin la acest popor biruit se făcea în limba arabă în bisericile lor creștine. În momentul de față, mulțumită panslavismului, s'a semănat vrajba nu numai în Macedonia, Serbia și Palestina, dar și la Muntele Athos am învrăjbit toate popoarele; în Georgia și Basarabia poporul georgian și moldovan mulțumită panslavismului cu forțata lui rusificare au pierdut ori ce credință. Este vădit dar cum că pe când Rusia duce în

Orientul apropiat, Grecilor, Românilor, Sârbilor, Bulgarilor și Sirienilor, dragostea creștinească, Rusia panslavistă e dușmană neîmpăcată a creștinismului ortodox, dușmană neîmpăcată a tuturor popoarelor ortodoxe și amică sinceră a schismaticilor bulgari.

»Așa dar, dacă nu vom părăsi această politică panslavistă în Orientul apropiat, apoi trebuie să închidem ochii asupra a tot ce face Austria, căci la 1878 această politică panslavistă a silit pe Munte-negru a transmise Austriei acea parte a Herțegovinei, pe care, ei Muntenegrenii au ocupat-o; a silit pe Serbia de a curăți ocolurile Târnski și Branski locuite de Sârbi și pe cari panslavismul le-a făcut cadou Bulgariei; tot mulțumită politicii panslaviste pentru a doua oră am căpătat Basarabia de Sud, fără nici odată cucerită de noi de la aliata noastră România.

»Odată că noi nu permitem popoarelor înrudite prin religie cu noi precum sunt georgienii și moldovenii de a desvolta în țările locuite de ei și alipite la Rusia limba și literatura lor, nu permitem ca ei în școalele lor să aibă dascălii lor proprii, dacă nu le dăm acestor popoare păstori și arhipăstori aleși din neamul lor și cari cunosc limba lor, atunci »Minerva« are dreptate și trebuie ca să uităm despre popoarele pravoslavnice ale apropiatului orient, pe care grobianul panslavism e mult mai amenințat de cât presiunea germană asupra Slavilor de cari ne vâităm atâtea.

»Dacă diplomația rusă va ști, închee d-l Durnovo, și va voi să se folosească de actualul moment psihologic, dacă ea va avea putere morală să rupă toate legăturile ei cu panslavismul, ea va putea să ajungă la acele rezultate, de care nici a visa nu s'a putut până acum când politica ieziută a Austriei a turnat atât venin în cupa ce o întinde popoarelor de la apropiatul orient. Dar fără această despărțire radicală a Rusiei de politica panslavistă atât în politica ei internă cât și în politica ei externă nu se mai poate face un pas înainte și este în zadar a protesta în contra tendințelor și aspirațiilor Austriei în peninsula Balcanică.

Expozițiuni de pictură la Teatrul Național și la Ateneu.

București, 27 Martie

Potrivit programului ce'l anunțase actuala direcție a Teatrului Național, s'a orânduit, de câteva săptămâni în foyer cea dintâi expoziție de pictură, formată în mare parte din lucrări de ale pictorilor binecunoscuți, cei mai mulți membrii ai »Tinerimei artistice«. Cele mai multe sunt colțuri de natură, peisagii, în cari e preamărită natura cu lumina ei, cu verdeața, cu singurătatea cu farmecul tuturor bogățiilor ei, cari se văd, sau pe cari le găcește ochiul. Astfel, e un colț restrâns de natură cu un stejar în mijloc (»Stejar bătrân«), lucrare a d-lui Săulescu, în care se simte singurătatea, câmpului pustiu, cu verdeața, cu liniștea, cu stejarul lui — se simte în singurătate ochiul, care privește.

L-a patriei dulci plaiuri, la câmpii răzători.
Și inima aceea, ce geme de durere,
Și sufletul acela, ce cântă amorit,
E inima mea tristă ce n'are mângăere,
E sufletu-mi ce arde de dor nemărginit.

Iar dragostea nemărginită, care o avea Eminescu »ca un prietin pasionat al poporului« (L. P. VII.) pentru mult cercatul său neam, care dragoste transpiră din scrierile sale, mai cu seamă din cele politice, și care ne-o dovedesc călătoriile sale prin toate colțurile locuite de Români și colecțiunea de cântece populare, a dat naștere pesimismului său național.

Când se gândește la viitorul neamului românesc vede o primejdie din cele mai grele în ruperea legăturilor prezentului cu toate tradițiile istorice. Îl înspăimântă... invazia elementelor străine și preponderanța lor în stat, exploatarea țărănimii și degenerarea ei fizică și morală, subț apăsarea tot mai năbușitoare a păturilor suprapuse, în sfârșit superficialitatea și demagogia presei, datorită căreia ar fi să contribuie a îndrepta situația rea a țării. (Scurtu, Scrieri pol. și lit. XXIV.) Nouă ne trebuie să vedem sânge ca cel ce încă nu s'a uscat bine pe câmpurile bogate ale României, pentru a ne deschide ochii asupra nenorocirii neamului, rezultate din tratarea neomonească a țărănimii din partea celor dintr'un neam cu ea și mai cu seamă din partea străinilor, pe când Eminescu simțea de pe atunci când paharul amărăciunii încă nu era plin, urmarea nenorocoasă a unui astfel de tratament pentru țară.

La întunecarea vederilor lor au contribuit apoi decepțiunile, de cari au avut parte amândoi poeții. Din nepotriveala visurilor lor de idealști cu realitatea își iau naștere cele dintâi decepții. La 20 de ani Eminescu scrie:

»Visuri trecute, uscate flori,
Ce-ai fost viața vieții mele...
Văți dus cu ani, ducă-vă dorul,
Precum cu toamna frunzele trec.

(»Visuri trecute«.)

Am văzut, cum se plânge în poezia »Melancolia«, că sbuciumările vieții i-au secăt sufletul. Aceeași plângere o aflăm în poezia »Trecut-au anii«. Iar mai târziu în »Oda« zice:

»De-al meu propriu vis mistuit mă vaiet,
Pe-al meu propriu rug mă toposc în flacări.

În alt loc zice:

Și lungi iluzii, ca un înțelept,
Naintea mea le văd căzând pe toate.

(»Alte terține«, p. 82.)

De altă parte dragostea încă i-a procurat multe decepții. Sufere pentru că iubește pe o femeie »cu inima stearpă, rece, și cu suflet de venin«, și suferința lui e cu atât mai amară, cu cât e conștiu de aceea, că ea e un »demon« și totuși nu poate să nu o iubească, și o iartă, pentru că e »sfântă prin iubire«. (»Venere și Madonă«) în poezia: »Nu mă înțelegi« zice:

»Când ești enigma însăși a vieții mele »ntregi:
Azi văd din a ta vorbă, că nu mă înțelegi.

Decepțiile îl fac să exclame următoarea judecată de loc măgulitoare despre lemei:

»Azi adeseori femeea, ca și lumea e o școală,
Unde »nveți numai durere, înjosire și spoeală.«
(»Scrisoarea II«.)

Iar într'alt loc:

»Și în farmecul vieții-mi
Nu știam că-i tot aceea
De te razimi de o umbră
Sau de crezi ce-a zis femeea.

(»Pe aceeași ulicioară«.)

Și totuși câte odată îi pare rău după timpul când dragostea îl făcea să sufere

Și cât de mult îmi pare rău
Că nu mai sufăr încă.

zice în poezia »S'a dus amorul«. Asemenea îi pare rău după timpul, când afla mângăere în mijlocul naturii:

»Astăzi chiar de m'aș întoarce (în pădure)
A'nțelege n'o mai pot...
Unde ești copilărie,
Cu pădurea ta în tot?«

(»O rămâi.«.)

Altă-dată se revoltă că e conștiu de nimicnicia vieții. Fiecare om e părtaș acestei nimicnicii, dar nu sufer toți la fel, pentru-că unii n'au conștința rostului a-cesta îngrozitor al vieții. La el — durere — prea a fost desvoltată această conștință.

»O Demiurg...
De ce mi-ai dat știința nimicniciei mele?
De ce 'n al vieții mijloc de gânduri negre un stol

Mă fac să simt în minte și 'n inimă un gol
De ce de pe vederea-mi tu vălul ai rărit
Să văd cumcă în suflet nu am decât urât?«

(»O! șteargă-se.« Post. 84.)

Afară de acestea mult l-a mahnit că n'a putut să-și stabilească un credeu și că mintea omonească nu e în stare a deslega enigma existenței:

De-a vieții grea enigmă ție acuma nu-ți
mai pasă (zice unui prieten mort)
Pe când nouă 'ncă viața ni-e o cifră ne'n-
țeleasă.

Și 'n zădar cătăm răspunsul la întrebarea
ce ne-am pus
în zădar ne batem capul, triste firi vizio-
nare,

Să citim din cartea lumii semne ce noi
nu le-am scris,
Potrivim șirul de gânduri pe-o sistemă
oare-care

Măsurăm mașina lumii cu așa măsurătoare
Și gândirile 's fantome și viața este vis.

(»La moartea lui Neamțu.«)

Și toată înțelepciunea »cărților roase«
nu poate micșora de loc mizeria vieții:

»A gândului lucire, a inimei bătae
Ridică un grăunte din sarcina greoaie
Mizeriei comune?«

(»O! stingă-se« Post. 84.)

(Va urma)

Din acelaș penel o lucrare iarăși reușită e o casută țărănească cu natura apropiată: „La Petrușca”.

In această expoziție, foarte bogată în peisagii, se impun ochiului, ca și cele de us, două peisagii ale d-lui Vintilescu: spre Timiș, din drumul dela Predeal spre Brașov și un păstoru cu oi, amândouă colțuri de natură bogată, intimă; apoi alte peisagii de Schirm, Henția, Aricescu și Vermont. Dar era să uit »In pădurea Sinali« în care d. Sperlich ne redă natura bogată, sălbatică și adevărată, tot atât de adevărate, de naturale pe cât de adevărate sunt fragile sale.

D. Tincu are un frumos tablou de interior »La sobă«, un interior trist, și mai intristat prin figura unei bătrâne și a unei copile, cari se privesc; apoi d. Serafim, un portret de femeie de cea mai pronunțată și cea mai bogată expresie: bunătate, viașie, inteligență, încredere și liniște sufletească.

In aproape toți anii expozițiile »Tinerimei artistice«, sau alte expoziții însemnate, aveau loc prin preajma sărbătorilor Crăciunului, înainte sau după. In acest an ele au cam întârziat — și acum sunt la Ateneu 3 expoziții, între cari și a »Tinerimei artistice«, despre care voi aminti în săptămâna viitoare.

In rotunda Ateneului expune, singură, d-ra Adela Jean. Ai, dela început, impresia, că intri în odaia îngrijită, curată a unei femei, odaie, în care fiecare lucru își ocupă locul său, toate cu simetria lor... E arta feminină delicată; și într-o astfel de expoziție, fără îndoială, un loc însemnat trebuie să ocupe portretele și florile. In pictură femeia de cele mai multeori se studiază pe sine și podoabele sale, florile sale. D-ra Jean are portrete de femei bizantine, femei pe gânduri, femei vesele și femei resemnate... în cari ne redă cu o măiestrie rară stările sufletești corespunzătoare. Toate portretele au o expresie puternică, precisă, cum e portretul fetei cu flori, care închipuiește Maiul, mult mai reușit decât al fetei, care vrea să închipuiească primăvara. Una dintre lucrările cele mai bune e și »Meditațiune«, a-decâ un inger de femeie în fața unui craniu, apoi o »Kati« pătrunsă de cea mai culinară și totodată cea mai artistică expresie un porfil de femeie cu o expresie tot așa de bogată, pe care autoarea greșit o numește »Inspirată».

Pe cât succes se vede în portrete și flori, pe atâtă lipsă în peisagii, unde d-ra Jean dovedește o vădită stângărie. Se văd lipsuri în proporție în perspectivă; apoi oile nu seamănă a oi; autoarea e într'un cuvânt străină de natură și de toate cele din sânul ei; chiar și fluerului îi zice flaut. In schimb în portrete și flori și mai mult poate încă în fructe d-ra Jean nu poate fi de mulți întrecută.

Se mai găsește la Ateneu o mică expoziție de tablouri dăruite de diferiți pictori, pentruca din costul lor să se ajute celor ruinați din Messina.

Acum, însă, după ce în atâtea părți ale Moldovei sate și orașe au suferit mult de pe urma inundațiilor, s'a hotărât a se face cu aceste tablouri o loterie, din al cărei câștig să se trimită ajutoare celor greu păgubiți.

Sunt în total la vreo 50 de tablouri dacă nu și mai bine, aproape toate lucrare de artiști cu nume. Sunt lucrări mijlocii și lucrări bune, cari s'au așternut pe pânză de curând sau mai de mult. Sunt daruri primite dela mai mulți și nu te simți îndemnat să le judeci valoarea lor artistică, atunci când vezi menirea frumoasă pe care o au aceste daruri.

R. C.

STIRILE ZILEI.

— 1 Aprilie v.

Contra-amiralul Em. Koslinski, șeful marinei române, a încetat din viață Vineri seara. Inmormântarea a avut loc cu mari onoruri militare în București.

Adunarea generală a Sindicatului zărilor a decis cu o majoritate de 26 contra 19 voturi, acordarea concesiunii afisajului institutului »Minerva« care a oferit un beneficiu de 16,000 lei pe an, în loc de 14,000 lei, cât oferea editura »Universului».

Ciocnirea de vapoare pe Dunăre. Din Budapesta se anunță că Luni seara un vapor cu elice s'a ciocnit cu un remorcher pe care se aflau mașini în valoare de 50 de mii de franci. Remorcherul s'a scufundat. Echipajul său a fost salvat cu mare greutate. Vaporul a rămas neatins.

Mușcați de un câne turbat. Din Intregalde-Necrilesei, ni-se scrie: In 4 l. c. venind prin comună un câne turbat și aflând pe hotar oi, a mușcat multe din ele. Prin crângul Necrilesei s'a preumblat așa zicând dela o casă la alta atacând chiar și oameni. Nenorocirea cea mai mare a ajuns pre două femei, cari au fost mușcate, una de o mână, iar celelalte i-a sfâșiat o țintă. Femeile au fost trimise imediat la spital în Budapesta. Că cânele n'a putut fi prins îngrabă și ucis, cauza e că oamenilor nu le este ertat a-și ținea armă la casă. — Nicolau Necrilescu, preot.

Logodnă. D-soara Lenica Fl. Presmeranu din Brașov și d-l Iosif Onciu, funcționar la fabrica de electricitate Ganz din Budapesta, logodiți. Felicitări.

»Olteanul«. Săptămâna trecută a apărut în Făgăraș o nouă foaie română săptămânală socială, economică în tipografia d-lui Constantin Pop în formatul și estinderea »Țării Oltului«, care dela începutul anului acestuia se tipărește în tipografia lui David Thierfeld din Făgăraș.

O distincție binemeritată a primit zilele aceste d-l George Dicu, șeful mult apreciatului taraf brașovean condus de d-nia sa. La un concurs, publicat de revista maghiară »Zenészlap«, care a pus cetitorilor săi întrebarea că cine e cel mai popular și distins conducător de taraf din Ungaria (afară de orașul Budapesta), d-l George Dicu a întrunit majoritatea voturilor (4684). Drept premiu i-s'a conferit de către redacțiunea acestei reviste o medalie de aur. Felicităm pe d-l Dicu la această distincție frumoasă.

Dela banca de asigurare »Transilvania«. Adunarea generală a băncii de asigurare indigenă »Transilvania« ținută la 4 Aprilie a. c. a dat — după cum suntem rugați a anunța — o încheiere a conturilor îmbucurătoare și prin aceea o dovadă, că acest institut se bucură de încredere deplină la publicul mare.

Necrolog. Benjamin Filip fost comerciant a încetat din viață în 11 Aprilie n. 1909 în etate de 71 ani. Inmormântarea a avut loc eri în Blaj. Odihnească în pace.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu. Invită la convenirea socială împreună cu cântări, declamațiune și joc, ce se va aranja Sâmbătă în 4 (17) Aprilie 1909 în sala dela »Unicum«. Dirigent Augustin Bena, profesor de muzică. O parte a evenimentului venit curat este destinat pentru fondul »Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași».

Dela Berlin la Turcia cu balonul. O corespondență află din Serajevo, că un balon formidabil a descins Duminecă la oarele 3 p. m. în apropiere de stațiunea balneară Illidze. Balonul, în care se aflau trei Germani, a plecat Vineri la orele 4 p. m. din Berlin și a străbătut distanța până la Illidze în 25 de ore. Aeronauții sunt foarte încântați de voiajul lor. Balonul s'a împachetat și s'a expedit cu trenul la Berlin.

Ouă incondeiate. Ministrul român al instrucțiunii publice pentru a face să nu dispară arta de a înroși și incondeia ouăle, a dispus să se alcătuiască o lucrare cu modele din țară care să fie răspândite prin comunele urbane și rurale. Lucrarea (un caiet cu o întreagă colecție de ouă roșii incondeiate din diferite județe) se datorește d-nei Maria I. Panaitescu, una din cele mai harnice și distinsse maestre de desen și caligrafie dela școala profesională »Principesa Maria«. D-sa a adunat în colecția sa ouă incondeiate cu cele mai interesante motive românești din județul Ilfov, Prahova, Buzău, Muscel, R. Sărat, Dâmbovița, Vlașca, Vâlcea, Covurlui, Tecuci, Tutova etc. Fiecare ou incondeiat are și numirea sa specială, ca »dășagii popii«, »calea rătăcită«, »lana găștei«, »micșunele«, »pirostri«, »peștele în coteț«, »frunza jugastrului«, »cârligul ciobanului«, »cotețul fără pește«, »vișina putredă«, »rădușcă închisă«, »codru în bucăți«, »iarba mielului« etc.

Voci din public.*)

Onorată Redacțiune! Vă rog pentru publicarea acestui răspuns cerut de inzulțata Doamnă Lucreția Peia, în Nr. 52 al Gazetei.

Mă întrebi doamnă! Pentru ce Dr. Șenchea, tras de D-Ta la răspundere, nu a declarat, înaintea comitetului, că nu D-Tale țî-a sunat inzulțta, ci în loc de asta, s'a apucat de bătaie? — Răspuns: In

*) Pentru forma și cuprinsul celor publicate sub rubrica »ceasta Redacțiunea nu ia răspundere».

ședința aceea Dr. Șenchea, nu a avut nimic de împărțit, nici cu D-Ta, nici cu mine, nici cu comitetul, ci numai cu cel ce l'a inzulțtat, cu soțul D-Tale, cu care s'a și achitat.

A doua întrebare: Ca preot, pentru ce am dat declarația, numai când am văzut că Dr. Șenchea, este strâns cu ușa judecătorei? — Nu am știut nimic de judecătoreie, când am dat declarația pe adevăr, pe ceoace am văzut, și am dat'o, când am cetit în »Gazetă«, două neadevăruri publicate, că Dr. I. Peia a palmuit pe Dr. Șenchea.

A treia întrebare, care trece toate marginile: când ziceți, »Mă rușinez de fața sfinției tale, să-ți public o contra-declarațiune, subscrisă de mai multe și onorabile membre ale reuniunii«, etc. — Dar pentru ce nu te rușinezi a-ți lua refugiu la voci din public, stimată D-nă?, ca să ai onoare a sta de vorbă cu mine? Nu mă îndoiesc, de onorabilitatea doamnelor, dar eu cu toată stima, ce o am cătră ori și ce femeie cinstită, eu tot nu pot schimba, ceoace am văzut și ceoace am auzit și cu D-Ta și alți membri și membre, ce au fost prezenți la ședință. Eu nu am timp a mă ocupa cu lucruri de aceste — dar numai pentru considerația, ce o am cătră D-Voastră v'am răspuns. — Cu stimă: Nicolae Borzea, protopop.

Tot sub Nr. 52 al »Gazetei«, secretariul fost al reuniunii femeilor, Domnul Ioan Berescu — zice că-și ține de datorință, a arunca, în fața scandalagilor și bătaușilor, întregul adevăr, — fie aceia, ori și cine ar fi — și mă amestecă și pe mine în această afacere — terfelindu-mă (? — Culeg.) — scriind dânsul, că nu are ce pierde la un caz de proces. Eram și eu bărbat de conziliu, și cu sincer conziliu am atras atențiunea comitetului, că fiind peste 2 zile publicată adunarea generală, pentru reorganizare pe un nou period de 3 ani — în senzul statutelor au vot numai membrele, cari și-au achitat taxele anuale. In jurnalul de cassă, erau cetite numai 2 sau 3 membre plătite pe 1908. Pentru aceea inzistam cu sfatul — ca să se cetească conșpectul membrilor cu taxele restante, cari le vor achita până la adunare — dar domnul secretar, nu avea nici raportul făcut, pentru adunare — și nici lista cerută — din comoditate. Și tot așa domnia sa are ușurătatea, a mă timbra, cu poște nesățioase și ambiții personale ce am eu în era cea nouă, de când am venit în Făgăraș.

Da, domnule secretar, am poște nesățioase — ca fie-care, să muncească acolo unde este pus. unii ca preot, altul dascăl etc. și să nu ia plata de geaba, ca în era cea veche, când țî-a plăcut D-tale. Și dacă, d-ta aveai raportul gata și lista, și nu erai comod, nu se întâmpla ceoace s'a întâmplat în comitet, de care faptă nu este vinovat nici d-l Peia, nici Dr. Șenchea, pentrucă discuția s'a încins din lipsa listei și a raportului, ce trebuia d-ta să le faci. Ba ce e mai mult, are cutezanța a da sfaturi șefului său, acest învățător. Domnia sa nu are nimic de perdut — și nu se mai rușinează de faptele sale din trecut...*)

...Spune că din sala de ședință a eșit întreaga inteligență din Făgăraș. A rămas d-na președintă Ana Poparad, Luisa Dr. Șenchea, Ana Borzea, Victoria Scurtu, Maria Pop, Ana Recean, Lucreția Burlea, Ana Ciocanelea etc. etc. și se pun, a se juca de alegerea și cu bărbații de consiliu Dr. Șenchea, și N. Borzea protopop. După alegere mai zice, că s'a pus protopopul N. Borzea în fruntea femeilor sătene și conducându-le la Transilvania, le-a desfundat un butoiu de bere etc.

Aceasta nu este adevărat, eu nu am fost acolo. Declarația alăturată sub A)*) desminte pe domnul dascăl. Cu toate că nu este sub demnitatea mea a merge cu femeile cinstite la un pârhar de bere, ca acele femei cinstite de plugari și meseriași, cari sunt membre ale reuniunii, și cari au cutreerat satele dimprejur, colectând dela femeile sateilor, pentru fondul reuniunii și bucate și pânză și ce au căpătat eară dascălul Berescu, în acest articlu de jurnal, le numește stradă, le numește spălătorese*) propunând a nu se primi de membre, cu toate că sunt femei onorabile, cari nu au trăit nici când în concubinagiu și totdeauna au jertfit pentru reuniune.

Una învață domnule învățător, dacă vrei să știi, că de jos se ridică caracte-

*) Pasagiului ce urmează nu-i putem da loc, fiind prea personal și neținându-se strict de obiect. — Red.

*) Declarația-copie alăturată cu data Făgăraș 20 Martie a. c., semnată de Aron Poparad și Ioan Borzea zice că cele afirmate nu sunt adevărate. — R e d.

*) De când meseria de spălătoreasă necinstește pe o femeie? — Culeg.

terele, și în era nouă, trebuie toți să mun-cim, pentru ca să trăim și să aducem masele la viață și stradele, față de cari On. Dta, te ții superior, fără nici un drept, nici în avere nici în onoare, fără numai în intriga, în care ești perfect, cultivându-o de jos până sus și de multeori cu succes, dar toate sunt până la c vreme. A sosit vremea, ca să ne cunoaștem după fapte, nu după vorbe umflate, și articole de jurnal necontrolate de nimenea, cum faci d-ta ca redactor al »Țării Oltului«, încât te-au părăsit proprietarii foii, din trei a rămas numai unul.

Cu d-ta am încheiat discuțiunea în aceasta afacere.

Făgăraș, 6 Aprilie 1909.

Nicolae Borzea.
protopop.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1909

se deschide nou abonament pe cuartarul prim al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

ADMINISTRAȚIUNEA.

ULTIME ȘTIRI.

Paris, 14 Aprilie. Agenția Havas află din Constantinople că Kiamil Pașa a fost numit mare vizir, Nazim Pașa ministru de războiu și Said Pașa ministru de externe.

Roma, 14 Aprilie. La ambasada turcească d'aci încă n'a sosit confirmarea știrilor alarmate despre revoluția militară. Se crede că aceste știri sunt exagerate.

Constantinopol, 14 Aprilie. Aici a izbucnit o revoluție militară. De eri dimineața populația este stăpânită de o surescitare extraordinară. La Stambul circulă tot felul de zvonuri groaznice. Se vorbește că trupele s'au împărțit în două tabere și au schimbat focuri între ele.

Constantinopol, 14 Aprilie. Răsvrâțiții pretind disolvarea comitetului junilor turci. Mai mult de 100,000 de oameni li s'au alăturat. E au ridicat baride. Mai mulți oficeri juniturci și ministru de războiu e arestat. Sultanul a primit demisiunea cabinetului. Noul cabinet se va forma după dorința răsvrâțiților.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu

Redactor respons.: Victor Branicea

RACHITIS

Cele mai bune substanțe de nutriție, care conține Emulsiunea lui Scot, hrănesc oasele, le fac tari, drepte, și promovează dezvoltarea iute a cărnei sănătoase.

Starea sanitară generală

revine și copii mici care sufer de Rachitis devin așa de sănătoși și tari caceilalți copii. (4)

Verifică numai ou
marca — pescarul —
ca semn de garanție
a procedurii lui
Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani.
Și vara se poate folosi cu efect foarte bun.
Se capătă în toate farmaciile.

Nr. 2886/909.

Concurs.

La orașul Brassó s'au sistematizat din nou 2 posturi de **adjunct-concipient**.

Pentru întregirea acestor posturi escriu prin aceasta concurs și convoc pe toți aceia, cari doresc a obține oarecare post dintre acestea, ca să-și înainteze scrisorului petițiilor instruite conform recerintelor cel mult până în **5 Maiu st. n. a. c.**

Concurenții au de a documenta că au absolvat drepturile și că au depus examenul de stat politic, mai departe că posed limba germână în scris și verbal.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1200 coroane salariu;

150 coroane bani de quartir și quinzenii de 50 cor.

Celor aleși li să interzice a purta ori-ce ocupațiune privată.

Brassó, în 31 Martie 1909.

Jekelius m. p. vicecomite.

563,1-2.

COLOSAL este norocul la KISS!

Cu stăruință, activitate, invenții, economie, aduni bani în timp îndelungat, dar a te îmbogăți curând, pe neașteptate, este posibil numai cu noroc la câștiguri mari. De aceea cumpără cei mai mulți oameni losuri, căci cu aceasta **au speranță** a se îmbogăți iute.

Cu deosebire sunt losurile loteriei de clase r. u. căutate, căci din 110,000 mii de losuri care se pune în vânzare 55,000 losuri câștigă, prin urmare tot al **doilea los câștigă** necondiționat. **Șansele de câștig sunt unice în felul lor**, nu există plan de loterie mai solid și favorabil.

Atât emisiunea cât și tragerea losurilor urmează sub controla stăpânirii r. u. și din cauza aceasta publicul **are toată încredința** în losurile de clasă.

Norocul este necalculabil. Dela întâmplare atârână norocul multor oameni. În viața ori cui sunt momente, în care se poate noroci, de aceea să și cerce norocul cu numărul care s'afă lângă **numele** propriu sau la numele unei persoane iubite, care posibil la tragerea viitoare va eși cu câștig mai mare.

Lista

câștigurilor celor mai mari din 55 000 losuri ale loteriei XXIV de clasă reg. ung. ce se vor trage în 6 luni din totalul de losuri 110 000 sunt:

Câștigul cel mai mare este 1,000.000 Cor. (UN MILION COROANE.)

		Coroane
1	Premiu	600000
1	Câștig	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
2	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	50000
1	"	40000
5	"	30000
3	"	25000
8	"	20000
8	"	15000
36	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
437	"	2000
803	"	1000
1528	"	500
140	"	300
34450	"	200
4850	"	170
4850	"	130
100	"	100
4350	"	80
3350	"	40
55000	câștiguri și premii	Coroane 14,459,000

Cercați-vă norocul la noi, pentru că MARE e norocul lui KISS! Karl Kiss & Co.

Bancă, societate pe acții. Colectori principali a loteriei de clase priv. r. u. Birou central: **Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 13.** FILIALE: Rakoczi ut 55.

CUM TE CHIAMĂ?

Numerii aceștia se capătă numai la noi!

Adela 39063	Costi 54722	Ferdin.105981	Izidor 54442	Manuil108376	Roland 2 355
Alof 73314	Clemen 91937	Frau-sec 9813	Il-ac 107621	Marcel 4214	Rezalia 45183
Adrian 102182	Clarisa 29152	Floare 107248	Jacob 18608	Margita 78302	Rozița 68818
Adrian 105-92	Cezar 84012	Florian 91096	Janca 73340	Maria 102104	Rudolf 22189
Agneș 9 696	Cecilia 67607	Florița 1 0460	Jancu 86312	Mariora 3-900	Solomo 37459
August 8395	Carola 7490	Fodor 108076	Jenea 33836	Marcu 8274	Sofia 39413
Arcadiu 91352	Camila 4203	Francoise 37463	Justina 96095	Mariuța 4204	Samuel 93657
Alexiu 39767	Barbora 50569	Frida 39485	Jonaș 95342	Martia 108108	S-andru 32070
Alois 13048	Bănzia 20564	Fridric 96057	Joniță 654	Matei 22211	S-rolita 56364
Albert 4 623	Daniil 108043	Filip 108005	Josif 4955	Malvin 60115	Sebasti 107173
Alfons 14709	David 93659	Gabor 78277	Judita 39406	Matilda 14769	Simion 91929
Aifred 94900	Dumitu 91304	Gabriel 13026	Julia 27191	Macave 34283	Stefania 95339
Alice 108-59	Demian 96086	Gasp-er 12701	Julian 108113	Meinda 479	Stenisl 102102
Amalia 90433	Dăian 41626	Gidion 26192	Kaimen 32999	Mihai 88059	Sirena 96063
Amb-o-78300	Desidei 73398	G-ța 39052	Kamil 7481	Miți 102195	S-odonia 16881
Andor 5204	Domnie 8212	Grigori 509	Karolin 24751	Mihail 8357	S-andea 8297
Andrei 39759	Dora 102535	G-za 8365	Karol 90802	Miclea 95345	Tamaș 78469
Ana 6465	Dorotia 93660	Gida 94967	K-zmer 39591	Micșa 93671	Toma 3361
Antoniu 5206	Dimitru 90435	Gizela 95001	Katali 91347	Milan 73215	Teofil 105993
Antons 23142	Dinu 100957	Ganea 26337	Klemen 73221	Maurici 8528	Teodor 56806
Aurora 103911	Eberard 22152	Gustav 29551	Klara 27188	Mată 37478	Terezia 91938
Armin 106123	Edita 12716	Gerasim 88166	Klotild 2348	N-dor 57507	Terca 33808
Arnold 488	Emond 8136	Guido 21388	Konrad 106155	Nstati 102215	Tiamer 82627
Aron 102548	Eduard 12713	George 91504	Korneli 17005	Nerva 3355	Tiberiu 100973
Arpad 96051	Elena 94989	Gavril 8193	Korneli 106027	Neii 23141	Titus 7497
Artur 10498	Elemer 8156	Genadie 4225	Kristof 96084	Nestor 37350	Tr-tean 4963
Atila 13269	Elenora 8397	Gerguța 26703	Kristin 22175	Neii 96069	Tobias 29426
Agusta 90678	Eliade 64990	Hedv-g 98054	Ludovic 90795	N-na 98649	Todor 693
Aurel 8287	Ela 102218	Helena 829-	Ladislau 64603	Oiga 95016	Ulric 22415
Aurelia 73400	Elvira 4957	Henric 525	Lazar 71107	Olvea 102-08	Urban 108048
Bălaș 8134	Eliza 90528	Herman 79526	Lenard 4953	Orban 684	V-entin 91528
Bălin 27361	Eman. 10-971	Herrn 10599	Lenca 18601	Ofelia 82105	Valeria 16512
Bandi 78293	Emil 90766	Horia 4409	Leo 96075	Otilia 63453	Vence 102297
Bălaș 13619	Enia 54432	Horat 86707	Laura 64227	O-o 94220	Veniei 13603
Beatrix 96845	Ema 9308	Ibida 108340	Leontin 2335	Onorin 26878	Verona 91324
Bela 197160	Ecaterin 13165	Ida 75004	Lebnora 7-316	Paul 91345	Veronic 67315
Bengia 50566	Erna 99657	Ignatie 91359	Lidia 3357	Paula 58138	Victor 95007
Ben-a. 38898	Ernesti 8335	Ican 78427	Lina 486	Petru 90710	Victor 108396
Bercel 63613	Ernan 19121	Iie 8295	Livia 37455	Pluina 37469	Vilms 87001
Berta 51194	Ervin 106054	Iima 102290	Lorant 108079	Petrian 102144	Vilhelm 67650
Bertan 28000	Elisavet 63455	Ileana 8301	Leopold 83 7	Pantelie 17004	Vince 44712
Bertold 8323	Etel 48157	Irimie 64619	Laurent 22272	Rachel 3375	Walter 513
Bianca 9802	Eugenia 79301	Irina 57570	Lucia 89985	Rafael 107629	Wlad 107152
Bodorel 91587	Eva 8243	Irma 41586	Lud-a 108393	Regina 37340	Z-itan 64581
Boldjar 4205	Fabian 80076	Ioan 39596	Lucaci 106191	Renea 90709	Zeno 46789
Bosbal 13195	Fani 90729	Iorgovan 8134	Ludvig 17001	R-zi 4213	Zosim 102491
Căstian 78462	Felicia 107151	Ivor 78251	Luiza 66924	Rosrd 119440	Zora 63807
Cornel 107638	Felix 6472	Izabela 39054	Magda 90795	Robert 39416	Zima 23103

Ne rugăm a comanda de cu vreme ca numerii ce i voiți să nu fie vândați.

Prețurile

losurilor clasei I.:
a 8-a parte C. 1-50
a 4-a parte „ 3-
o jumătate „ 6-
intreg „ 12-

Tragerea:

în 19 și 21 Maiu.

Tăiați acest cupon și trimiteți-l nouă:

ȚEBULA DE COMANDĂ.

Cassa de bancă KARL KISS & Co., A. Ges.
Budapesta IV. Kossuth Lajos-u. 13.

Ne rugăm a ne trimite _____ los clasă I a XXIII loterie, și a planului oficio.

Prețul de K _____ } tribuit în marci poștale.
_____ } „ ci mandat poștal.
_____ } luați-l cu ramburs.

Adresa exactă: } Numele _____
} Locuința, Str. și Nr. casei _____
} Poșta nr. m. (comit.) _____

Telefon 89. Telefon 89.
Pentru sezonul de zidiri
Ofetim
VARUL
nostru, fabricație proprie în vagoane complete și detail, asemenea și Var stins, năsip și pietriș (Schlegelschotter).
Cărămizi de zidire și țigle de acoperit. Var se vinde și en-detail în Strada lungă Nr. 29.
Hungaria-Cărămidarie cu abur, Societate pe acții în Zsombolya.
Filială:
Brașov, fosta cărămidarie Kertsch. (566,1-12.)

In fiecare zi:
Krennwurstel proaspeți.
Șuncă escelentă.
Costițe de porc fierte și nefierte.
Cele mai fine
Cărnuri afumate (mezeluri) se capătă la
H. G. ZEIDNER,
Brașov, Strada Hirscher.

N. GRĂDINAR,
BRĂȘOV, Strada neagră Nr. 1.
Recomandă:
Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20
" " " " " 4-
" " " " " 4-80
Liqueruri fine Rum Jamaica. Iava.
Caba. Diferite soiuri de Cognac în buteli și tot felul de mărfuri de băcănie.

SĂNĂTATEA
este cea mai scumpă birăfacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind
CORSET GRADEFONT
care este comod și modern.
se capătă după măsură sau gata numai în
MAGAZINUL
Mme B. GOLDSTEIN,
Confectionara de corsete specialitate
BRĂȘOV, Strada Vămei Nr. 21